

Kastellskolan

Org.nr. 888000-8365

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn av Kastellskolan i Härnösands kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kastellskolan att i enlighet med de datum som nedan listas vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. Observera att detta beslut innehåller olika datum för när huvudmannen senast behöver vidta åtgärder samt redovisa dessa skriftligen för Skolinspektionen.

För område Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna ska åtgärder vidtas senast den **27 april 2018**. De vidtagna åtgärderna inom detta område ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

För område Styrning och utveckling av verksamheten, Utveckling av utbildningen vid skolenheterna ska åtgärder vidtas senast den **31 augusti 2018**. De vidtagna åtgärderna inom dessa områden ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Den skriftliga redovisningen skickas till Skolinspektionen på adress skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att rektor vid Kastellskolan inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Följ upp måluppfyllelse i förskoleklass och kunskapsresultat i grundskolan i förhållande till de nationella målen.
- Analysera vad som påverkat och orsakat skolenhetens samlade måluppfyllelse och kunskapsresultat.

- Utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och fatta beslut om vilka åtgärder som ska vidtas för att utveckla verksamheten och för att de nationella målen ska uppfyllas.
- Planera för genomförandet av förbättringsåtgärder och genomföra dessa.
- Dokumentera uppföljningar, slutsatser från analysen, de identifierade utvecklingsområdena, förbättringsåtgärderna och planeringen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen konstaterar att Kastellskolan inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det vid grundskoleenheterna erbjuds och anordnas modersmålsundervisning för de elever som har rätt till detta. (10 kap. 7 § skollagen; 5 kap. 10 § skolförordningen)

Åtgärder

- Se till att anordna modersmålsundervisning enligt författningarnas krav.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen för Kastellskolan inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls. (4 kap. 3 och 5 §§ skollagen)
- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärder

- På huvudmannanivå följa upp skolenhetens måluppfyllelse i förskoleklass och kunskapsresultat i grundskolan i förhållande till de nationella målen.
- Utifrån ett huvudmannaperspektiv analysera vad som påverkat och orsakat skolenhetens samlade måluppfyllelse och kunskapsresultat.

- Utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och fatta beslut om vilka åtgärder som ska vidtas för att utveckla verksamheten och för att de nationella målen ska uppfyllas.
- Planera för genomförandet av förbättringsåtgärder och genomföra dessa.
- Dokumentera uppföljningar, slutsatser från analysen, de identifierade utvecklingsområdena, förbättringsåtgärderna och planeringen.

Bedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som konstaterats vid tillsynen. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar att vidta åtgärder för att rätta till brister närhelst de framkommer.

Skolinspektionen bedömer att Kastellskolans ideella förening brister i att anordna modersmålsundervisning enligt författningarnas krav för alla elever som har rätt till det. Huvudmannen behöver därför se till att anordna sådan undervisning för de elever som har rätt till det.

Vidare bedömer Skolinspektionen att Kastellskolans ideella förening både på skolenhets- och huvudmannanivå brister i sitt systematiska kvalitetsarbete för förskoleklass och grundskola. Bristen består av att det saknas uppföljning och sammanställning av resultat samt allsidig analys av vad som påverkat och orsakat skolenhetens samlade måluppfyllelse och kunskapsresultat. Det saknas även beslut om prioriterade utvecklingsområden kopplat till analysen samt tillräcklig dokumentation av kvalitetsarbetet.

Tillsynen har inte visat annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav inom övriga områden som granskats.

Föreläggande

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att rektor inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete i förhållande till alla delar av de nationella målen för förskoleklass och grundskola. Skolinspektionen konstaterar att det saknas uppföljning och analyser av elevernas måluppfyllelse i förhållande till kunskapskraven för grundskolan och nationella målen för förskoleklass samt tillräcklig dokumentation. Det saknas därmed viktiga underlag i arbetet med att identifiera utvecklingsbehov och besluta om åtgärder för utveckling. Den konstaterade bristen leder till att huvudmannen i sin tur saknar behövlig information och dokumentation i sitt systematiska kvalitetsarbete. Det bedrivs dock uppföljning, analys och planering av åtgärder när det gäller trygghet och studiero samt normer och värden.

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det på skolenheten genomförs ett kvalitetsarbete som består i systematisk och kontinuerlig planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever samt att elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av förarbetena till skollagen framgår att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras och bör innehålla information om resultat och måluppfyllelse, analys av förbättringsområden samt beslut om vilka förbättringsåtgärder som ska vidtas (prop. 2009/10:65, s 305)

Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår att rektorn tillsammans med personalen och utifrån uppföljningen bör analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen, samt utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och därefter besluta vilka insatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas.

Rektorn uppger vid Skolinspektionens intervju att det vid skolenheten finns en rutin för systematiskt kvalitetsarbete. Det framgår inte av den rutinen att kunskapsresultat i alla ämnen och årskurser följs upp och analyseras. Rektor bekräftar detta. Vidare framgår av intervju med lärarna att de inte varit delaktiga i någon analys av måluppfyllelse eller betygsresultat på skolenhetsnivå. Enligt rektorn ska lärarna utifrån förutbestämda frågor rapportera egenvalda undervisningsaktiviteter under det gångna året till rektorn. Av intervju med lärarna framgår att lärarna har i uppgift att månadsvis sammanfatta intressanta händelser och aktiviteter i text och bild.

Skolinspektionen har tagit del av Kastellskolans dokumenterade kvalitetsarbete för läsåret 2016/17. Dokumentationen innehåller, förutom ovan nämnda beskrivningar av undervisningsaktiviteter, medelbetygspoäng i alla ämnen för årskurs 6-9 höstterminen 2016 samt en summering av antal betyg inom de olika betygsstegen A-F för vårterminen 2017. Det finns inte någon information om elevernas måluppfyllelse i förskoleklass eller måluppfyllelse och kunskapsresultat i grundskolans alla ämnen för lägre årskurser. Inte heller återfinns någon sammanfattande analys av vad som påverkar och orsakar skolenhetens resultat och måluppfyllelse. Det saknas även identifierade utvecklingsområden och beslut om vilka insatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas.

Sammantaget konstaterar Skolinspektionen att Kastellskolan inte kan uppvisa ett systematiskt kvalitetsarbete enligt författningarnas krav vad gäller skolenhetens resultat i relation till de nationella målen. Det framgår dock att värdegrundsarbetet och arbetet med trygghet och studiero följs upp och utvecklingsområden identifierats samt att åtgärder vidtagits utifrån detta.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen bedömer att modersmålsundervisning inte anordnas för alla elever som har rätt till det. Kastellskolans ideella förening erbjuder visserligen de elever som har rätt till modersmålsundervisning att ansöka om detta enligt en upprättad rutin, men anordnar inte modersmålsundervisning till alla elever som enligt författningarnas krav har rätt till det.

Enligt skollagen ska modersmålsundervisning erbjudas elever med annat modersmål än svenska om eleven har goda kunskaper i språket och om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet. Modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk ska erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk. Avseende undervisning i andra modersmål än minoritetsspråken är huvudmannen, enligt skolförordningen, skyldig att anordna sådan undervisning om minst fem elever önskar undervisning i språket och om lämplig lärare finns att tillgå.

Av intervjuer med representanter för huvudmannen och rektor samt insänd dokumentation framgår att det finns 52 elever som vill ha och är berättigade till modersmålsundervisning och som ansökt om det. Inga ansökningar gäller minoritetsspråken. Det finns ett antal språk där elever inte erbjuds undervisning trots att Kastellskolan har fem eller fler egna elever som ansökt om undervisning. Orsaken till detta anges av rektorn och huvudmannen vara att Härnösands kommun, som Kastellskolans ideella förening har ett samarbete med, inte klarat av att tillhandahålla undervisning till alla elever på Kastellskolan som har rätt till modersmålsundervisning. Det framgår dock att fem av nio elever som vid tidpunkten för tillsynen ansökt om modersmålsundervisning i arabiska erbjuds undervisning.

Undervisningen i modersmål för Kastellskolans elever är tänkt att bedrivas i ett samarbete med Härnösands kommun där kommunen tillhandahåller lärare för undervisning enligt skolförordningens bestämmelser. Detta samarbete frångår dock inte huvudmannen ansvaret att se till att modersmålsundervisning bedrivs enligt skolförordningen för de elever på Kastellskolan som beviljas modersmålsundervisning.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristen.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen bedömer att Kastellskolans ideella förening inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete i förhållande till läroplanens alla delar för förskoleklass och grundskola. På huvudmannanivå sker inte tillräcklig uppföljning av måluppfyllelse och kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen, utöver arbetet med trygghet och studiero samt värdegrund. Vidare bedömer Skolinspektionen att huvudmannen brister i arbetet med att analysera vad som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen i förskoleklassen och grundskolan samt att utifrån denna analys besluta om och vidta utvecklingsinsatser. Bristen avser även kravet på tillräcklig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet.

Av skollagen framgår att huvudmannen ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som består av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Enligt regeringens proposition (2009/10:165 s. 306) har huvudmannen det yttersta ansvaret för genomförandet av utbildningen, vilket ger huvudmannen en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet. Kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamhetens kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga för uppföljningen och utvecklingen, till exempel betygsstatistik och resultat av nationella prov. Exempelvis innebär det att klargöra vilka mål, krav och riktlinjer som ska följas upp och utvärderas samt ansvarsfördelning mellan huvudman och enheterna när det gäller uppföljning.

Av de allmänna råden framgår att huvudmannen bör, med utgångspunkt i uppföljningen, analysera vad som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen för den samlade verksamheten. Huvudmannen bör även använda analysen som underlag för dialoger med enheterna om utvecklingsbehov, samt utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och därefter besluta vilka insatser som ska prioriteras för att de nationella målen ska uppfyllas. En huvudman som bedriver utbildning vid endast en skolenhet kan arbeta med planering, uppföljning och utveckling på huvudmannanivå och på skolenhetsnivå i ett sammanhang.

Av intervjuer med rektorn och huvudmannen framgår att det finns rutiner för styrelsens åtaganden i form av ett årshjul. Skolinspektionen har tagit del av detta årshjul. Där framgår exempelvis att styrelsen ska behandla elevernas måluppfyllelse, trygghet och studiero samt elevers behov av särskilt stöd. Vidare framgår av intervjuerna att det inte förekommer någon dokumenterad redovisning på huvudmannanivå gällande uppföljning av elevers måluppfyllelse och kunskapsresultat i förskoleklass och grundskolans alla årskurser. Det medför att huvudmannen saknar underlag för att analysera vad som påverkar och orsakar kunskapsresultaten och måluppfyllelsen utifrån ett huvudmannaperspektiv.

Av den dokumentation Skolinspektionen tagit del av framgår att huvudmannen har viss dokumentation av skolenhetens verksamhet. Den dokumentationen innehåller, förutom beskrivningar av undervisningsaktiviteter, medelbetygspoäng i alla ämnen för årskurs 6-9 höstterminen 2016 samt en summering av antal betyg inom de olika betygsstegen A-F för vårterminen 2017. Däremot innehåller den dokumentationen inte någon information om elevernas måluppfyllelse i förskoleklass eller måluppfyllelse och kunskapsresultat i grundskolans alla ämnen för de lägre årskurserna. Inte heller återfinns någon sammanfattande analys av vad som påverkar och orsakar skolenhetens resultat och måluppfyllelse eller några beslutade utvecklingsområden med utgångspunkt från ovan nämnda analys.

Sammantaget konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen Kastellskolans ideella förening inte kan uppvisa ett systematiskt kvalitetsarbete i relation till de nationella

målen enligt författningarnas krav. Det framgår dock att värdegrundsarbetet och arbetet med trygghet och studiero följs upp och utvecklingsområden identifierats samt att åtgärder vidtagits utifrån detta.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Kastellskolan uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Kastellskolan uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Kastellskolan uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Kastellskolan uppfyller författningarnas krav inom trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Kastellskolan uppfyller författningarnas krav inom förutsättningar för lärande och trygghet.

På Skolinspektionens vägnar

X Joakim Blomberg

Beslutsfattare
Signerat av: Joakim Blomberg

X Ulrika Holm

Föredragande
Signerat av: Ulrika Holm

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Kastellskolan

Fakta om Kastellskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Kastellskolan under hösten 2017. Kastellskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 28 november 2017 och den 30 november 2017.

Kastellskolans huvudman är Kastellskolans ideella förening där årsstämman väljer en styrelse för att representera föreningen. Skolan ligger centralt i Härnösand och delar till viss del lokaler med Kristinaskolan. Kastellskolan omfattar elever från förskoleklass till årskurs 9 samt fritidshem. Föreningen bedriver även förskola. En rektor leder och ansvarar för skolans och fritidshemmets verksamhet. Läsåret 2017/18 finns 22 elever i förskoleklass och 178 elever i grundskolan. Fritidshemmet har 70 inskrivna elever.

Måluppfyllelse

Årskurs 3

Av resultaten för läsåret 2016/17 gällande nationella proven i årskurs 3 i ämnena matematik, svenska och svenska som andraspråk finns enbart officiell statistik för de delprov som 10 eller fler elever klarat att nå kraven för delprovet. Kastellskolan hade 11 elever i aktuell årskurs. Det framgår av statistiken att eleverna vid Kastellskolan till 100 procent nådde kravnivån i matematik på ett av nio delprov. I ämnet svenska klarade eleverna att nå upp till kravnivån på sex av åtta delprov.

Årskurs 6

Andelen elever vid Kastellskolan som uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen under läsåret 2016/17 var nästintill 100 procent, vilket kan jämföras med motsvarande andel i riket som var 78 procent. Eleverna vid Kastellskolan hade högst medelbetygspoäng i idrott och hälsa (15,5) engelska och slöjd (14,6). Dessa tre ämnen hade eleverna också högre medelbetygspoäng än eleverna i riket. Lägst betygspoäng i kemi och biologi (10,7) fysik (11,4) och matematik (12,0).

Resultaten på de nationella proven i årskurs 6 under läsåret 2016/17 visade att andelen elever vid Kastellskolan som uppnådde kunskapskraven i engelska var 100 procent, i matematik 85 procent och i svenska mellan 83 och 92 procent (4 delprov).

Årskurs 9

Andelen elever vid Kastellskolan som uppnådde kunskapskraven under 2016/17 var 91 procent i alla ämnen utom matematik och moderna språk där statistik saknas på grund av få elever. Jämförande andel för elever i riket var mellan 91 och 96 procent. Meritvärdet för eleverna vid Kastellskolan var 247 att jämföra med 223,5. Eleverna vid Kastellskolan hade lika eller högre medelbetygspoäng än eleverna i riket i 12 av ämnena. Högst betygspoäng hade eleverna i engelska (16,5) bild och religionskunskap (16,3) samt svenska (16,0). Lägst betygspoäng i matematik och teknik (11,6) kemi (11,8) och biologi (12,5).